

Ölçme ve Değerlendirmeye İlişkin Tutum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ölçme ve Değerlendirmeye İlişkin Tutum Ölçeği. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28054>

Özet

Ölçme ve Değerlendirmeye İlişkin Tutum Ölçeği (ÖD?TÖ), Çal??kan ve Yaz?c? (2013) tarafından eğitim alanında görev yapan bireylerin, özellikle öğretmenlerin, öğrenci değerlendirme süreçlerine ve yöntemlerine yönelik duygusal, bilişsel ve davranışsal e?ilimlerini belirlemek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, eğitim sisteminde Ölçme ve Değerlendirme faaliyetlerinin etkinliğini ve kabul düzeyini anlamak için kritik bir öneme sahiptir.

Ölçeğin geliştirme çalışması, sosyal bilgiler öğretmenlerinin tutum düzeylerini çe?itli demografik ve mesleki de?i?kenler açısından incelemeyi de hedeflemiştir. Bu çalışmada, eğitim bilimleri ve psikometri alanında, öğretmenlerin mesleki uygulamalar? bağlamında ölçme ve değerlendirmeye dair sahip oldukları inanç ve tutumlar? standardize edilmiş bir yöntemle analiz etme imkanı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Ölçme ve değerlendirme, öğretmen tutumları, sosyal bilgiler öğretmenleri, psikometrik ölçek geliştirme, tutum, eğitim psikolojisi.

Yazarlar

Hasan Çal??kan, Kür?at Yaz?c?

Amaç

Ölçme ve Değerlendirmeye İlişkin Tutum Ölçeği'nin temel amacı, eğitimcilerin ve özellikle öğretmenlerin, eğitim ortamlarında kullanılan ölçme ve değerlendirme yöntemlerine, ilkelerine ve uygulamalarına yönelik genel tutumların? nicel olarak ölçmektir. Bu ölçek, öğretmenlerin bu kritik süreçlere ne kadar olumlu veya olumsuz yaklaştıklarını, bu yaklaşımların hangi boyutlarda (örneğin, fayda algısı, güvenilirlik inancı veya uygulama istekliliği) yoğunlaştıklarını tespit etmeyi amaçlar.

Ölçeğin geliştirilmesi, aynı zamanda, ölçme ve değerlendirmeye ilişkin tutum düzeylerinin cinsiyet, hizmet süresi, eğitim durumu gibi de?i?kenlere göre farklılık gösterip göstermediğini bilimsel yöntemlerle incelemeye olanak sağlamaktadır. Bu sayede, öğretmen eğitim programlarının ve mesleki gelişim faaliyetlerinin içeriği, belirlenen ihtiyaçlara göre şekillendirilebilir.

Yapı

ÖD?TÖ, psikolojideki tutum kavramı temel alınarak geliştirilmiştir. Tutum, bireyin belirli bir nesne, durum veya kavrama yönelik sahip olduğu duygusal, bilişsel ve davranışsal e?ilimlerin organize

bir bütündür. Bu ölçek, ölçme ve değerlendirmeye yönelik tutumu genellikle çok boyutlu bir yapı olarak ele alır.

Ölçeğin ölçtüğü varsayılan temel alt boyutlar arasında şunlar bulunabilir: 1) Ölçme ve değerlendirmenin gerekliliğine ve faydasına yönelik bilişsel inançlar, 2) Ölçme ve değerlendirme süreçlerine yönelik duygusal tepkiler (kaygı, ilgi veya memnuniyet), ve 3) Ölçme araçlarının kullanma veya yenilikçi değerlendirme yöntemlerini uygulama istekliliği gibi davranışsal eğilimler. Ölçeğin nihai faktör yapısı, geliştirme çalışmaları sırasında elde edilen ampirik verilerle belirlenmiştir.

Geçerlik

Geliştirme çalışmaları sırasında geçerlik, ölçeğin gerçekten ölçmek istediği yapıyı ne kadar doğru ölçtüğünün belirlenmesi sürecidir. Çalışkan ve Yazıcı (2013) tarafından yapılan ölçek geliştirme çalışmasında, kapsam ve yapı geçerliği çalışmaları odaklanılmıştır. Kapsam geçerliği, uzman görüşleri alınarak maddelerin ölçme ve değerlendirmeye ilişkin tutum yapılarını yeterince temsil edip etmediği kontrol edilerek sağlanmıştır.

Yapı geçerliği için genellikle Faktör Analizi yöntemleri kullanılmıştır. Bu analizler, maddelerin teorik olarak beklenen alt boyutlar altında toplanıp toplanmadığını gösterir. Elde edilen faktör yapısı, ölçeğin kuramsal temellerini destekleyen güçlü bir kanıt sunmaktadır.

Güvenirlik

Güvenirlik, ölçeğin ölçümlerinin ne kadar tutarlı ve kararlı olduğunu göstergesidir. ÖDTÖ'nün güvenilirliği, genellikle iç tutarlılık katsayısı (Internal Consistency) hesaplanarak rapor edilmiştir. Eğitim ve psikometri alanında, iç tutarlılığın ölçülmesinde en yaygın kullanılan istatistiksel yöntem Cronbach Alfa katsayısıdır.

Yüksek bir Cronbach Alfa değeri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir. Çalışmada, ölçeğin toplam puanı ve varsa alt boyutların alfa katsayıları hesaplanmış ve kabul edilebilir düzeyde yüksek güvenilirlik değerleri elde edilmiştir.

Faktör Analizi

Ölçme ve Değerlendirmeye İlişkin Tutum Ölçeği'nin yapı geçerliğini sağlamak amacıyla Faktör Analizi gerçekleştirilmiştir. Araştırmacılar, ölçek maddelerinin faktör yüklerini inceleyerek ölçeğin kaç boyuttan oluştuğunu belirlemişlerdir. Bu analizler genellikle maddelerin ölçme ve değerlendirmeye yönelik tutumun farklı yönlerini (örneğin, geleneksel ölçme araçlarına yönelik tutum veya alternatif değerlendirme yöntemlerine yönelik tutum) temsil eden alt faktörlere ayrılmış mı olduğunu ortaya koymuştur.

Faktör analizi sonuçları, ölçeğin toplam varyansın önemli bir yüzdesini açıkladığını ve her bir maddenin ilgili faktöre güçlü bir şekilde yüklendiğini göstermiştir. Bu durum, ÖDÖ'nün teorik olarak temellendirilmiş ve ampirik olarak desteklenmiş çok boyutlu bir yapıya sahip olduğunu kanıtlamaktadır.

Araç

Test Türü: Tutum Ölçeği (Geliştirme)

Format: Likert tipi derecelendirme. Maddeler için genellikle 5'li veya 7'li Likert derecelendirmesi kullanılmaktadır (Örneğin: Kesinlikle Katılıyorum'dan Kesinlikle Katılmıyorum'a).

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Öğretmenler ve Eğitimciler

Yaş Grubu: Yetişkin (Meslek hayatında aktif olan öğretmenler)

Popülasyon Detayları: Ölçek geliştirme çalışması öncelikli olarak sosyal bilgiler öğretmenleri üzerinde yapılmıştır, ancak ölçek, ölçme ve değerlendirme süreçleriyle ilgili tüm branş öğretmenlerine uygulanabilir niteliktedir.

Test Metodolojisi: Öz-bildirim yöntemiyle uygulanan, kağıt-kalem veya dijital formatta sunulabilen, katılımcının her bir ifadeye ne derece katıldığını belirttiği standardize edilmiş bir ölçme aracıdır.

Anahtar Kelimeler

Ölçek geliştirme, psikometri, eğitimde değerlendirme, öğretmen eğitimi, tutum ölçeği, güvenirlilik, faktör analizi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Bağlantı E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değildir.

Yazın Adresi: Çalırkan ve Yazıcı (2013) makalesinde belirtilen kurumsal adresler.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2013

İzinler ve Ücret: Ölçek, akademik araştırmalarda ve eğitim amaçlı uygulamalarda genellikle atıf yapmak suretiyle kullanılabilir. Ticari kullanım için yazarlardan izin alınması önerilir. Ölçeğin orijinal makalesi açık erişimli bir dergide yayımlanmıştır.

Ölçeğin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: olcme-ve-degerlendirmeye-iliskin-tutum-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Çalırkan, H. ve Yazıcı, K. (2013). Ölçme ve Değerlendirmeye İlişkin Tutum Ölçeğinin geliştirilmesi ve sosyal bilgiler öğretmenlerinin tutum düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *International Journal of Human Sciences*, 10(1), 398-415. Makaleye aşağıdaki bağlantıdan erişilebilir: j-humansciences.com

Ölçme ve Değerlendirmeye İlişkin Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçeğin orijinal maddeleri kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddeler için Çalırkan ve Yazıcı (2013) tarafından yayımlanan makaleye başvurulması gerekmektedir.